

L'estiu balear de Rajoy, Zaplana i Matas

Les vacances de Mariano Rajoy a les Balears, acompanyat de Jaume Matas i d'Eduardo Zaplana, més unes enigmàtiques declaracions de José María Aznar, han excitat les elucubracions sobre un hipotètic nomenament de Matas com a ministre en cas que Rajoy fos el nou president espanyol. La suposada amistat Rajoy-Matas és imatge clara de l'absoluta sintonia conservadora entre Palma i Madrid.

Les valoracions que feren els càrrecs públics i dirigents del PP balear davant el nomenament de Mariano Rajoy com a secretari general del partit i candidat a president del Govern espanyol van ser totes coincidents: "excel·lent" notícia que assegurava la "completa sintonia" entre el Govern balear i l'espanyol. De manera que es donava així per fet, segons els populars, és clar, que Rajoy guanyarà les eleccions i serà president. Per sota, emperò, encara hi ha la possibilitat que la sintonia personal entre Jaume Matas i Rajoy, demostrada aquest agost a Menorca, es tradueixi en el nomenament, altra vegada, del president balear com a ministre de Rajoy, en cas que aquest darrer guanyàs les eleccions.

Matas, Zaplana, Cirer i Rajoy.

Quan Jaume Matas va accedir a la presidència balear, al 1996, ràpidament va buscar contactes en la direcció espanyola del PP que li donassin el blindatge necessari davant dels intents de rebel·lió interna. La via va ser l'aleshores president valencià, Eduardo Zaplana. Com és prou conegut, els dos polítics conservadors es coneixien d'abans, per les relacions familiars entre les esposes respectives. Però no passaven de ser relacions molt formals i poc intenses. De fet, el mateix Matas va explicar a aquest setmanari que va ser justament a partir de la seva presidència quan les relacions personals s'intensificaren molt gràcies a la política. Així, doncs, a poc a poc, naixia a partir de l'afinitat política l'amistat entre Matas i Zaplana.

Per altra banda, en aquella època, en la segona meitat dels anys noranta, va ser

quan els estius mallorquins i balears es posaren de moda entre les altes esferes de Madrid. Amb l'escalfor d'aquesta moda social, Matas començà una estratègia de relacions personals i polítiques en direcció a Madrid, sempre amb l'ajuda de Zaplana, durant les vacances. Els estius del 1997 i 1998 sovintejaven les fotos de Matas amb Zaplana i altres noms il·lustres del conservadorisme espanyol, fins i tot del món mediàtic, jugant a pàdel, sopant, en festes... Els llaços de Matas amb la cúpula del PP, sens dubte, s'anaven estrenyent.

Tot semblava somriure a Matas. L'estratègia dissenyada de blindar el seu poder local gràcies al suport complet de Madrid, el qual conreava especialment durant els estius, funcionava a la perfecció. Gràcies a això, els tímids intents de rebel·lió interna balear disminuïren. El PP de José María Aznar era ja una organització absolutament piramidal, en la qual res no sortia del control de la cúspide. Matas era l'home de la direcció espanyola a les Illes. Per tant, els crítics no hi tenien res a fer. La prova del poder que tenia a les seves mans va ser el progressiu ostracisme a què va sotmetre Gabriel Cañellas. Cañellas, president del PP i del Govern balear entre 1983 i 1995, va ser forçat a dimitir per Aznar a causa de l'escàndol del túnel de Sóller. Així i tot, Cañellas, que continuava amb el control del partit, encara va fer dimitir Cristòfol Soler (president del juliol del 1995 al juny del 1996), el seu primer successor, i va situar, sense el suport dels òrgans interns del partit, Matas a la presidència. Així, Matas, que no havia passat d'ocupar el sisè lloc de la llista popular, va ser nomenat president del

PP balear gràcies únicament a Canellas i després que Rosa Estaràs declinàs ser-ne la presidenta. A partir de llavors, i tot just en veure's al capdamunt, aquest ja començà sense cap marxa encreu l'allunyament progressiu de Canellas. Gràcies a la sintonia amb Zaplana —que li obria les portes de Madrid—, va acabar de buidar tot el poder canyellista que encara restava a les Illes. La derrota absoluta de Canellas va arribar amb la seva dimissió com a diputat del Parlament balear (al febrer del 1999), per la qual cosa Matas es va erigir, amb força, com a líder en solitari del PP illenc. Tenia el suport absolut de Madrid. Ara bé, encara calia passar els comicis electorals balears del juny del 1999, i el congrés popular de l'octubre del mateix any, en què havia de ser elegit oficialment president pels mateixos populars.

Però va ser precisament en aquestes eleccions, al 1999, quan es va formar el Pacte de Progrés, amb la qual cosa Matas va perdre el poder del Govern balear. En veure que Matas es quedava fora del Govern, Catalina Cirer, delegada del Govern des del 1996, va intentar —amb l'ajut de Canellas— ser presidenta del partit, però malgrat totes les jugades polítiques va restar-ne fora i, una vegada més, va quedar clar el suport que Matas tenia de Madrid. L'octubre del 1999, en el congrés del partit, Matas va ser elegit president del PP balear, i durant la tardor del 1999 va intentar, a través de les seves connexions amb Madrid però sense reeixir-se'n, que el Govern espanyol destituís Cirer com a delegada governamental a les Illes.

El fet és que Cirer tenia, per mitjà de Canellas, tot el suport dels democratacristians del PP illenc. A la vegada, aquesta difusa "família" política balear tenia molt bones relacions amb els seus companys ideològics a tot l'estat, fins i tot en el Govern espanyol —com Javier Arenas i Mariano Rajoy—, els quals, segons sembla, van ser els que impediren que fos destituïda.

Matas, ministre. Posteriorment a aquests fets, després de les eleccions generals del 2000, Matas va ser nomenat

ministre. Amb aquest càrrec quedava clara, una vegada més, la bona relació amb Zaplana, que li aplanava el camí cap a Madrid.

Ja en la legislatura actual (que finalitza l'any vinent), i un cop Aznar va anunciar que es retiraria de la presidència governamental (en el congrés del 2002 d'una manera oficial), els moviments sobre la successió es començaren a fer palesos. A partir d'aquest moment, doncs, Matas va incrementar les relacions públiques amb la cúpula del PP durant els estius balears. A més, com cal recordar, el mateix Aznar va

**José Maria Aznar:
"Jo no sé si
Jaume Matas
acabarà el seu
mandat, però del
que estic segur
és que sigui
on sigui ho farà
molt bé"**

començar a estiuajar a les Illes. La "cort" popular es desplaça de la *Villa y Corte* a les Balears durant l'agost. Terreny adobat per a l'estratègia matista.

Tot i el gran desplegament de relacions públiques estiuenques de Matas, aquestes no van ser suficients per aguantar a Madrid, i, en contra de la seva voluntat però per ordres de Madrid, Matas va ser presentat, el primer cap de setmana del mes de març passat, com a candidat balear del PP a les autonòmiques. Els rumors, a Palma, inclosos comentaris extraoficials de diputats conservadors, apuntaven que era una candidatura purament circumstancial.

Entre passadissos es comentava que els mateixos populars no tenien esperances de guanyar, raó per la qual, llavors, Matas tornaria de nou al Ministe-

ri. En fer-se públics els resultats, però, i amb la majoria absoluta a les Illes, Matas va ser elegit president del Govern balear. Sembla que en el Pacte de Progrés es comentava que "hem perdut tots, fins i tot Matas, que volia perdre per tornar a Madrid".

En arribar l'estiu d'enguany, l'estrella política "madrilenya" convidada per Matas és, com cada any, Eduardo Zaplana, però aquesta vegada acompanyat de Mariano Rajoy. Sorprenentment, aquest antic democratacristià, que semblava tenir en Cirer la seva gran aliada, en aquesta ocasió demostra l'amistat i proximitat política amb Zaplana i, sobretot, amb Matas. Evidentment, les amistats no acaben aquí; també hi entren altres personatges, com l'empresari turístic (i ariet contra el Pacte de Progrés a causa de l'ecotaxa) Gabriel Escarrer, president del Grup Sol.

Després del nomenament —la setmana passada—, de Mariano Rajoy com a secretari general del PP, el diari *El Mundo - El Día de Baleares* —pròxim al PP— analitzava, per mitjà del seu director, que "aquest ha estat l'any de Jaume Matas; guanyà per majoria absoluta i apostà per Mariano Rajoy en la carrera de la successió, el qual també ha guanyat", i destacava, d'aquesta manera, la sintonia personal i política demostrada l'agost entre Rajoy, Matas i Zaplana. En cas que l'anàlisi fos correcta, no hi ha dubte que els estius de relació social amb la cúpula del PP haurien donat un excel·lent resultat a Matas.

Matas mira endavant. I ara? Doncs si ja es feia córrer abans el rumor que Matas podria abandonar la presidència balear per tornar a ser ministre, després d'aquest agost les hipòtesis en el mateix sentit han pres encara més força. Perquè, en primer lloc, va ser el mateix Aznar el que donà entitat a la teoria. El president espanyol, en la roda de premsa posterior a la visita al rei a Marivent, i responent a les preguntes d'un periodista sobre el futur de Matas i sobre els rumors que corrien, va contestar que "jo no sé si [Matas] acabarà el seu mandat, però del que estic segur és que sigui on sigui ho farà molt bé". Des-

Zaplana, Matas i Rajoy, en un acte electoral dels passats comicis balears. El pròxim candidat popular a la presidència del Govern espanyol podria comptar amb els seus companys de vacances en un hipotètic gabinet conservador. Matas, per si de cas, ja ho té tot ben lligat, a les Illes.

prés d'això, les vacances dels tres amics, Rajoy-Zaplana-Matas (que, per cert, ja s'havien deixat fotografiar amicalment en el torneig de tennis Roland Garros, el juny, a París), intensificaren les elucubracions. Tan intensos són els rumors que col·loquen Matas de ministre d'un futur Govern Rajoy que fins i tot el totpoderós secretari general del PP illenc, José María Rodríguez, es va veure obligat, la setmana passada, a dir que estava "segur" que el president finalitzaria el seu mandat a les Balears. És clar, però, que aquestes seguretats no donen gaires garanties a ningú. No debades, va ser el mateix Matas que el març del 2000 va assegurar dues vegades, en roda de premsa, que no abandonaria el grup parlamentari balear del PP. Quinze dies després, però, ja era a Madrid.

A més, hi ha un fet inqüestionable que adoba la teoria. Matas dissenyà un executiu en el qual la vicepresidenta, Rosa Estaràs, porta el pes polític. És ella la que coordina i dirigeix tot el Govern i

la que assumeix més aparicions mediàtiques. Matas ha dissenyat un gabinet amb un organigrama que, en cas que ell se n'anàs de nou a Madrid, no s'hauria de retocar gens.

El binomi Palma-Madrid. Amb el temps es veurà què passa finalment i en què acaben tantes hipòtesis: Matas pot tornar a Madrid o quedar-se a Balears com president del Govern. El que està clar, però, és que el nomenament de Rajoy ha agradat a tot el PP illenc. Perquè, sobretot, significa que, per a les relacions polítiques i personals amb el president de les Balears, les inversions promeses pel Govern espanyol es podran convertir en realitat, sempre que, naturalment, el PP continuï governant més enllà del mes de març vinent. I és que, en el fons, això és el que més interessa al PP illenc: les inversions. Perquè sap que són essencials per a la seva estratègia política a les Illes. Just després de prendre possessió, l'1 de juliol, el nou

Govern ja va desplegar una enorme campanya d'imatge per fer veure que, "ara sí", funcionen les coses. S'han dut a terme reunions de Matas amb Rodrigo Rato i amb Aznar, i dels consellers amb els ministres de cada ram amb el resultat d'una allau de promeses de grans quantitats en inversions. Una estratègia política amb una finalitat política clara: mostrar la capacitat del Govern Matas d'arribar a acords amb l'executiu espanyol, en comparació, evidentment, amb "la incapacitat" en aquest mateix sentit del Pacte de Progrés. Per això és tan important que les inversions promeses es concretin. Si no, l'horitzó quedaria enterbolit, i l'allau de milions i milions en infraestructures viàries, energètiques, immobiliàries, etc., sense especificar.

Molt més que si Matas es queda o se'n va, això és el que preocupa els dirigents del PP illenc, que saben que, de totes totes, ells es quedaran a les Illes Balears.

Miquel Payeras